

Tam Protezlerde Ölçü Kaşıkları ve Ölçü Materyalleri

Doç. Dr. Sema Murat

Ölçü kaşığı tanımı:

- Ölçü kaşığı; ölçü materyalini ağıza taşıyan, kaydedilecek bölgelerde materyali sınırlandıran, ölçü materyalini sertleşme esnasında kontrol eden taşıyıcı ya da alettir.

Ölçü kaşıkları 2 grup altında toplanabilir:

- 1- Fabrikasyon ölçü kaşıkları(Standart kaşıklar)
- 2- Bireysel ölçü kaşıkları (Kişiyeye özel tasarlanan)

- Tam protezlerin ölçüsü genel olarak 2 aşamada alınmaktadır.
- 1. aşama; anatomik ölçü
 - Fabrikasyon kaşık
 - 2. aşama: fonksiyonel ölçü
 - Şahsi kaşık

Fabrikasyon Kaşıklar (Standart Kaşıklar)

- Dişsiz hastalarda kullanılan fabrikasyon kaşıklar genellikle oval veya yuvarlak şekildedir. Ebatları küçük (1 numara), orta (2 numara), geniş (3 numara) ve çok geniş (4 numara) olarak değişmektedir.
- Delikli veya deliksiz
- Metal ölçü kaşıkları (alüminyum ve paslanmaz çelikten)
-kullanıldıktan sonra steril edilirler.
- Metal olmayan materyalden, plastik (tek kullanımlık veya sterilize edilebilen)

Fabrikasyon kaşık seçimini etkileyen faktörler

1-Kullanılacak materyal:

Aljinat ise delikli kaşık

Polieter deliksiz

Deliksiz kaşıklar ölçü materyalinin adhesivi kullanılarak yapışması sağlanır.

2-Ark'ın boyutu

3-Ark'ın şekli (kare,oval...)

Fabrikasyon kaşık tüm destek dokuları içine almalı ve dokular ile kaşık arasında ölçü maddesi için birkaç milimetrelik üniform bir alan bulunmalıdır.

Kaşık kenarları bukkal ve labial vestibül bölgelerini içine alacak uzunlukta olmalıdır.

Mandibuler kaşık retromolar kabartıları ve tüm alveol kreterleri örtmelidir.

Maksiller kaşık ise; pterygomandibuler çentik ve titreşim hattını kapsayacak şekilde arkaya doğru uzanmalıdır.

Ölçü işleminin en önemli aşaması ölçü kaşığının seçimi veya fabrikasyonudur. Uygun şekillendirilmiş bir kaşık hekimin ölçü materyalini ağza taşımasına ve çevre yumuşak dokularda distorsiyon oluşturmaksızın ölçü maddesini kontrol etmesine olanak sağlayacaktır.

Günümüzde bu amaca yönelik olarak 2. ölçülerin hastanın ağız dokularına göre hazırlanmış bireysel kaşıkla alınması yaygın olarak kabul edilen bir uygulamadır.

Bireysel Ölçü Kaşıkları

- Tam protezlerin daimi ölçülerinin alınmasında bireysel ölçü kaşıklarının uygulanacak ölçü tekniğine uygun olarak hazırlanması büyük önem taşımaktadır.

Bireysel Kaşığının Avantajları

- Kullanılması gereken ölçü materyali miktarı daha az olduğundan daha ekonomiktir.
- Dişsiz arklara tam uyum sağladıklarından alınan ölçüler daha hassastır.
- Bireysel kaşıkla ölçü materyalinin kalınlığı kontrol edilebildiğinden materyalde oluşan boyutsal değişiklikler ve dokulardaki distorsiyonlar minimize edilir.
- Bireysel kaşıkla ölçü almak daha kolay ve daha hızlıdır. (fabrikasyon kaşığı adapte etmek için zaman harcanır)
- Bireysel kaşığın hacmi fabrikasyon kaşıktan daha az olduğundan hasta konforu daha fazladır.

Bireysel Ölçü Kaşıkları için Kullanılan Materyaller

- Otopolimerizan (oda ısısında polimerize olan) akrilik rezinler
- Işık ile polimerize olan (VLC) akrilik rezinler
- Shellak baz plak (Thermoplastik)
- Muflalanarak hazırlanan (ısı ile polimerize olan) akrilik kaideler
- Modifiye edilmiş stenç ilk ölçü (Thermoplastik)

Bireysel Kaşık Yapım Aşamaları

- A) İlk ölçüden alınan modelin hazırlanması
 - 1) Kaşık sınırlarının belirlenmesi
 - 2) Block-out yapımı
 - 3) Rölyef alanları işaretlenir
- B) Kullanılacak mum (Spacer) dizaynı ve kalınlığı
- C) Stopların oluşturulması:
- D) Kaşığın hazırlanması
- E) Kaşık Sapının Hazırlanması